

Dr hab. Joanna Jackowska

Klinika Otolaryngologii i Onkologii Laryngologicznej

Katedry Otolaryngologii, Chirurgii Głowy i Szyi oraz Onkologii Laryngologicznej

Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Recenzja Rozprawy Doktorskiej pod tytułem „Znaczenie obrazowania w wąskiej wiązce światła w porównaniu do światła białego w ocenie leukoplakii krtani”

Autor: lek. Agata Leduchowska

Promotor: prof. dr hab. n. med. Wioletta Pietruszewska

Uniwersytet Medyczny w Łodzi

I Katedra Otolaryngologii, Klinika Otolaryngologii, Onkologii Głowy i Szyi

1. Wstęp

Rozprawa doktorska lek. Agaty Leduchowskiej, zatytułowana "Znaczenie obrazowania w wąskiej wiązce światła w porównaniu do światła białego w ocenie leukoplakii krtani," stanowi istotny i innowacyjny wkład w dziedzinie laryngologii, zwłaszcza w kontekście diagnostyki zmian przednowotworowych. Metody badanie i ocena zmian patologicznych w obrębie krtani, a szczególnie w obrębie głośni, pomimo zastosowania różnych nowych urządzeń nadal sprawiają duże problemy diagnostyczne. Od wielu lat poszukiwane są nowe rozwiązania pozwalające w sposób precyzyjny określić typ zmiany przednowotworowej fałdów głosowych. Poza poszukiwaniem technicznych rozwiązań urządzeń poszukuje się także idealnych parametrów oceny najczęstszego typu stanu przednowotworowego jakim jest leukoplakia. Może ona mieć różny obraz i przebieg kliniczny, dlatego diagnostyka różnicowa leukoplakii stanowi trudny problem w codziennej pracy laryngologa. Obecnie standardem w ocenie krtani jest wideolaryngoskopia uzupełniona badaniem stroboskopowym, jednak coraz częściej sięga się po metody endoskopii biologicznej.

Wprowadzenie endoskopii wąskopasmowej (NBI) spowodowało ogromny postęp w diagnostyce leukoplakii. Endoskopia wąskopasmowa (NBI) jest nowoczesną formą endoskopii, która poprzez obrazowanie powierzchniowych naczyń nabłonka umożliwia nie tylko znacznie łatwiejsze wykrycie zmian przednowotworowych, ale przede wszystkim ich ocenę. Pomimo powstania różnych klasyfikacji do oceny naczyń w świetle endoskopii wąskopasmowej (wg Ni i wsp., wg Arensa i wsp.) nadal istnieje wiele wątpliwości diagnostycznych.

Dlatego idea i pomysł przedstawionej mi do oceny pracy jest niezmiernie ważny i może znaleźć praktyczne zastosowanie w diagnostyce leukoplakii. W związku z wyraźnie sformułowanym celem oraz zaawansowaną metodologią, praca ta wyróżnia się na tle badań w tej dziedzinie.

2. Struktura i język

Praca liczy 77 stron maszynopisu. Piśmiennictwo zawiera 105 pozycji krajowych i zagranicznych prawidłowo dobranych pod względem merytorycznym. Tabele i ryciny zostały przygotowane precyzyjnie z dużą starannością. Na szczególną uwagę zasługują zastosowane zdjęcia pokazujące dokładnie typy leukoplakii zarówno w świetle białym jak i świetle NBI. Układ pracy jest typowy dla dysertacji. Rozprawa jest zorganizowana z logiczną precyzją, a terminologia medyczna i statystyczna jest użyta w sposób umiejętny i adekwatny. To sprawia, że praca jest zrozumiała dla naukowców, choć dostępna również dla czytelników o umiarkowanym poziomie specjalistycznego zrozumienia.

3. Wprowadzenie

Wstęp jest napisany starannie, a autorka bardzo dobrze wybrała zgania dla przybliżenia podstawowych problemów klinicznych i naukowych, potrzebnych dla zrozumienia dalszej części rozprawy. Widać tu zdolność doktorantki do stawiania hipotez i planowania procedur badawczych. Dokładne informacje przedstawione w tym rozdziale stanowią kompendium aktualnej wiedzy o prezentowanych zagadnieniach. Autorka skutecznie określa kontekst badanego problemu, wskazując na kliniczne wyzwania związane z diagnostyką i terapią leukoplakii krtani. Istotność tego

zagadnienia podkreślona jest statystykami oraz istniejącą luką w literaturze dotyczącą efektywności nowoczesnych metod obrazowania.

4. Cele pracy

Cele są wyraźnie zdefiniowane i dokładnie opisane, obejmując zarówno aspekty diagnostyczne, jak i prognostyczne. Kluczowe jest także to, że autorka nie ogranicza się tylko do analizy porównawczej, ale również próbuje określić czynniki ryzyka i indywidualne prognozy.

Podstawowy cel pracy obejmuje analizę skuteczności oceny leukoplakii fałdów głosowych w świetle białym w oparciu o klasyfikację Chen i wsp., oraz w świetle NBI z zastosowaniem klasyfikacji wg Arensa i wsp., oraz wg Ni i wsp. Pozostałe cele są walidacją uzyskanych wyników.

5. Metodologia

Swoje badania doktorantka oparła na grupie 98 chorych, w tym 73 z jednostronną lokalizacją leukoplakii oraz 25 ze zmianami zlokalizowanymi na obu fałdach głosowych. Grupę badaną stanowiło 19 kobiet oraz 79 mężczyzn, w wieku od 38 do 85 lat. Badanie obejmuje wystarczająco duży materiał, by wyniki były reprezentatywne. Zastosowane metody statystyczne są zaawansowane i adekwatne do problemu. Próba badawcza jest dobrze zdefiniowana i reprezentuje szeroki zakres wiekowy. Doktorantka przyjęła bardzo dobre kryteria włączenia i wykluczenia co pozwoliło na uzyskanie jednorodnej grupy badawczej. Użycie klasyfikacji wg Chen, Arensa i Ni, a także podwójna ocena przez niezależnych badaczy, gwarantują wiarygodność wyników oraz wprowadza element kontroli jakości do badania. Zastosowanie analizy jedno- i wieloczynnikowej wskaźników prognozy ryzyka jest również warte odnotowania.

6. Wyniki

Analizy statystyczne są szczegółowe i poparte mocnymi argumentami. Prezentacja różnych współczynników zgodności (κ) dla różnych klasyfikacji i badaczy daje pełny obraz skuteczności metod diagnostycznych. Obserwacje dotyczące indywidualnych i

środowiskowych czynników ryzyka są szczególnie wartościowe. Stwierdzono znaczną zgodność wyników pomiędzy dwoma badaczami, zarówno w świetle białym, jak i przy użyciu metody NBI, co świadczy o dużej reprodukowalności i wiarygodności badań. Wartości statystyki Kappa (κ) wykazują, że wyniki są stabilne i rzetelne.

7. Wnioski

Autorka dokładnie opisuje, jak różne metody i czynniki mogą wpływać na prognozowanie i diagnostykę leukoplakii. Model wieloczynnikowej regresji logistycznej jest szczególnie imponujący i ma zastosowanie praktyczne.

8. Rekomendacje recenzenta

Jedyną luką w rozprawie jest brak głębszej analizy porównawczej różnych technik obrazowania z innymi metodami diagnostycznymi. Praca mogłaby również zyskać na dyskusji dotyczącej ekonomicznej wykonalności wdrożenia tych technik w praktyce klinicznej.

9. Podsumowanie

Przedmiotem analizy jest doktorska rozprawa lek. Agaty Leduchowskiej, badająca znaczenie obrazowania w wąskiej wiązce światła (NBI) w kontekście diagnostyki leukoplakii fałdów głosowych. Ze względu na kompleksowy zakres badań, metodyczne ugruntowanie i znaczący wkład w dziedzinę laryngologii, praca ta zasługuje na jednoznacznie pozytywną ocenę.

10. Znaczenie Kliniczne

Praca w istotny sposób wzbogaca literaturę naukową dotyczącą diagnostyki leukoplakii. Autorka dowodzi, że obrazowanie w wąskiej wiązce światła ma potencjał do dokładniejszej identyfikacji zmian przednowotworowych i nowotworowych, co ma krytyczne znaczenie dla wyboru właściwej ścieżki leczenia.

Wykorzystanie różnorodnych narzędzi statystycznych, w tym analizy wieloczynnikowej regresji logistycznej, dodaje wiarygodności wnioskom. Model regresji uwzględniający

czynniki ryzyka, takie jak jednostronna lokalizacja leukoplakii czy spożywanie alkoholu, jest istotnym wkładem w praktykę kliniczną. Autorka skutecznie zidentyfikowała punkty odcięcia dla różnych klasyfikacji, co ma ogromne znaczenie w codziennej pracy laryngologa ale także wskazuje kierunek rozwoju dalszych badań naukowych. Analiza klasyfikacji Ni i wsp. wykazuje zauważalnie lepsze wyniki w kontekście dokładności, co podkreśla jej potencjalne znaczenie w przyszłym użyciu klinicznym.

11. Podsumowanie

Profesjonalnie i dojrzałe przeprowadzona dyskusja w oparciu o dane z własnej analizy oraz w oparciu o najnowszą literaturę stanowi wartościową część pracy. Doktorantka w przemyślany sposób odnosi się w niej do badań własnych i wyników prac innych autorów, stawiając własne tezy w oparciu o uzyskane wyniki. Najważniejszy z nich jest wniosek podkreślający, że wszechstronne podejście do problemu a mianowicie połączenie wywiadu klinicznego, oceny w świetle białym, stroboskopowym i w wąskiej wiązce światła jest niezbędne do prognozowania ryzyka transformacji nowotworowej w obrębie leukoplakii głośni.

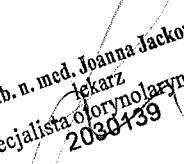
Streszczenie po polsku i angielsku obejmuje wszystkie elementy pracy i w zrozumiały sposób zapoznaje czytelnika z celami pracy, materiałem, metodyką, oraz uzyskanymi wynikami. Rozprawa doktorska lek. Agaty Leduchowskiej jest pracą o wysokim standardzie naukowym, która znacząco przyczynia się do rozwoju diagnostyki leukoplakii krtani. Wszystkie założone cele pracy zostały zrealizowane, a wyniki zaprezentowane w sposób naukowy i klarowny. Praca ta zasługuje na najwyższą ocenę i rekomendację do publikacji w renomowanych czasopismach naukowych.

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że przedstawiona mi do oceny rozprawa doktorska lek. Agaty Leduchowskiej pt.: "Znaczenie obrazowania w wąskiej wiązce światła w porównaniu do światła białego w ocenie leukoplakii krtani" spełnia kryteria pracy uprawniającej do otrzymania stopnia doktora nauk medycznych. Pracę oceniam jako wyróżniającą się.

Wnoszę, zatem do Wysokiej Rady Kapituły Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi o dopuszczenie lekarz Agaty Leduchowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Dr hab. nauk medycznych Joanna Jackowska

dr hab. n. med. Joanna Jackowska
lekarz
specjalista otorynolaryngolog
2030439